

**Recenzja dorobku artystycznego, dydaktycznego i organizacyjnego
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego
dla dr Magdaleny Nazarkiewicz**

1.

Jesteśmy nieustannie zainteresowani sobą. To pasja znajduje odzwierciedlenie w odwiecznej karierze sztuki portretowania i nieprzemijającym zainteresowaniu nią zarówno artystów, jak i odbiorców. Stąd zrozumiałe jest tak wieloaspektowe zajęcie się przez Magdalenę Nazarkiewicz *PORTRETEM PORTRETU*.

2.

Badawcze (w obu znaczeniach tego słowa) spojrzenie na sztukę portretu udało się. Łączenie aspektu naukowego, pedagogicznego, literackiego i designerskiego tworzy fasetowy, pogłębiony obraz przedmiotu badań i rozważań. Jednocześnie osobisty i zdystansowany. Jest on kontynuacją i rozwinięciem wcześniejszego projektu badawczego autorki M. *Na skraju... Wybrane typy męskości*. Ale też w sposób oczywisty prowadzi do programu edukacyjnego *Praca nad tworzeniem i projektowaniem różnych form książki artystycznej i komiksu*, którego udział w projekcie *PORTRET PORTRETU* jest istotny, stąd może być rozpatrywany jako immanentny element habilitacji, oraz obecnie realizowanego *Rysunek z charakterem. Fenomen wyjątkowych bohaterów komiksu*.

Koncept *PORTRET PORTRETU*. *Transformacja przedstawień twarzy oraz współczesne przekraczanie jej wizualności* łączy w sobie wszystkie obszary zatrudnień i zainteresowań autorki i finalizuje je w końcowy obraz przy użyciu sztuki projektowania graficznego. Wybór autorów i konkretnych tekstów. Relacja tekstu z obrazem. Przemyślana struktura, dwujęzyczna narracja, format, lay-out, fonty. Podwójne lustro okładki wydaje się trafnym otwarciem i zamknięciem książki o portrecie. Lustro to rodzaj portretu.

Natomiast mechaniczne, wielokrotnie powtarzane niebieskie aple to nie była dobra decyzja projektowa. Zamiast scalać, paradoksalnie dzielą książkę. Dzielą, nie w znaczeniu: oddzielają ale: dezintegrują. Szczególnie, że nadużywanie tego efektu w książkach *Autoreferat* i *Portfolio* dewaluje jego zakładaną wyjątkowość. Choć na rozkładówkach, gdzie tekst spotyka się z obrazem bardzo dobrze zostały rozwiązane portrety nałożone na niebieskie poddruki (str. 10-11, 66-67, 76-77).

Równie nietrafione działanie mają strony tytułowe. Skosy i agresywne cięcia portretów wypadają z naturalnego horyzontalno-wertykalnego rytmu całej książki i kaleczą to, co jest głównym przedmiotem całego projektu: portrety, czyniąc z nich obiekty dekoracyjne.

Na szczęście pozostałe portrety i ich uroda wygrywają!

Bardzo silnie działają też sąsiedztwa i zestawy portretów (str. 2 okładki, 60-61, 108-109, 110-111, 114-115, 120-121, 124-125, 154-155, 160-181, 206-207, 218-219, 258-259. Udany wybór sposobu prezentacji materiału ikonograficznego. Również trafna wydaje się być decyzja pominięcia ikonicznych portretów znanych każdemu, a wymiana spojrzeń z portretami, które widzimy po raz pierwszy. Brak *Autoportetu* Rembrandta, *Portretu małżonków Arnolfinich*, *Christopher Isherwood* i *Don Bachardy* Hockneya jest znaczący, podobnie jak te portrety we wszystkich możliwych technikach i w sposobach ujęcia obecne w *PORTRECIE PORTRETU*. Autorka nazywa to trafnie obszarem wizualnej reprezentacji tożsamości.

3.

Natomiast potraktowanie projektu edukacyjnego *Praca nad tworzeniem i projektowaniem różnych form książki artystycznej i komiksu* jako samodzielnego elementu habilitacji jest możliwe, ale na uczelni pedagogicznej, bądź technicznej. Stąd mogę go traktować *t y l k o* jako immanentny element projektu artystycznego *PORTRET PORTRETU*. Z kolei próba włączenia rezultatów nie tylko działalności naukowej, ale też pedagogicznej do tego złożonego i wieloaspektowego projektu jest udana i stanowi wartość dodaną, szczególnie że stanowi ona bardzo istotny element pracy zawodowej Nazarkiewicz.

Praca nad tworzeniem i projektowaniem różnych form książki artystycznej i komiksu: Interdyscyplinarność. Praca grupowa. Współpraca. Wszechstronność kształcenia. Podkreślanie konieczności nauki techniki i technologii druku. Zostało użyte przez autorkę istotne pojęcie: holistyczne kształcenie.

4.

Książka jest urządzeniem do podróżowania w czasie i przestrzeni. Co nie znaczy, że działa tak samo dla wszystkich. Wręcz dla każdego może być zupełnie innym pojazdem. Ale wydaje się, że Magdalena Nazarkiewicz zaczęła odkrywać te właściwości książek dopiero w ostatnich projektach: *M. Na skraju...* *Wybrane typy męskości* i *PORTRET PORTRETU*. Mocną stroną autorki jest przeprowadzenie tak angażujących, złożonych i wieloaspektowych konceptów. Nazarkiewicz jest świadoma wartości dodanej płynącej z pracy zespołowej. Wykorzystuje ją i docenia.

W projektach, w których bierze udział istotny jest nie tylko podział i zakres podjętych zobowiązań, ale sposób organizacji i wykorzystania materiału badawczego i ikonograficznego. Nazarkiewicz przekracza rolę projektanta na rzecz autora wszechstronnego. Podejmuje zadania badawcze, tworzy zawartość, nie tylko nadaje jej kształt.

Te książki są zaprojektowane z dużą kulturą i dyscypliną, znajomością warsztatu grafika, ale pozostałe projekty, a szczególnie okładki sprawiają chaotyczne wrażenie.

Zakres podejmowanych prac duży i zróżnicowany. Projektowanie to cechuje kultura wizualna, dbałość zarówno o detale jak i o efekt końcowy.

5.

Ilość zatrudnień związanych z działalnością pedagogiczną, różnorodne jej formy, wypracowanie własnych metod uczenia, rezultaty nauczania, studia pedagogiczne, autentyczna pasja Magdaleny Nazarkiewicz, to desygnaty postawy rzeczywiście zaangażowanej w uczenie innych.

Wszystkie te projekty, nagrody, działalność kuratorska, organizacja wystaw i warsztatów, liczne zatrudnienia i kariera dydaktyczna znajdują się szczegółowo przedstawione w załączonej dokumentacji.

Szczególnie znaczące i trafne wydaje mi się jednak włączenie rezultatów pracy dydaktycznej w działalność badawczą i projektową.

Projekt *PORTRET PORTRETU*, a także działania dydaktyczne są podstawą do przyznania Magdalenie Nazarkiewicz tytułu doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki. Zgłoszone osiągnięcia artystyczne dr Magdaleny Nazarkiewicz odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Grażka Lange

*wszystkie tytuły pochodzą z pracy Adama Kamińskiego *Na granicy dyscyplin* oraz Autoreferatu i dorobku artystycznego/portfolio